

Mondiaal

Noord

Nieuwsflits 1 september 2015.

Swaziland: Global week of action for democracy in Swaziland

Dit jaar wordt voor de 5^e keer de internationale aktieweek voor democratie in Swaziland gehouden. Het is vooral een week van verklaringen, protestbrieven en oproepen aan de regering van Swaziland vanuit de hele wereld. Het zwaartepunt is Zuid-Afrika. Van 1 – 4 september worden in Swaziland zelf allerlei protestactiviteiten georganiseerd. Op 9 september wordt door solidaire Zuid Afrikaanse organisaties zoals vakcentrale COSATU bij de grens een protestmanifestatie georganiseerd. Vorig jaar namen vertegenwoordigers van ABVAKABO FNV deel aan een picket voor het Consulaat van Swaziland in Johannesburg.

Nieuws uit Swaziland

- Terwijl ook de regering van Swaziland moet bezuinigen ging het budget voor uitgaven t.b.v. de koning met 25% omhoog.
- Soms wordt het zelfs voor Swazilandse begrippen te gortig: er lopen nu allerlei rechtzaken en onderzoeken i.v.m. corruptie o.a. tegen de voormalige hoogste rechter en een voormalige minister van Justitie.
- De regering van Swaziland steunt een project van een rijke zakenman voor de aanleg van een zeehaven (NB Swaziland ligt niet aan zee waardoor door buurland Mozambique een kanaal van minstens 60 km door bergachtig gebied zou moeten worden aangelegd).
- Vakcentrale TUCOSWA heeft de George Meany - Lane Kirkland vakbondsrechtenprijs van de VS-vakcentrale AFL-CIO gewonnen.

Reis George de Roos naar Swaziland.

FNV's George de Roos bezocht van 21 – 25 juni Swaziland. Zie hieronder zijn verslag:

Verslag bezoek Swaziland 21-25 juni 2015, George de Roos

Inleiding

Samen met collega Mark Beacon (UNISON, UK), Dan Nielsen (VISION, Zweden) en Tachoane Fambisa, regio projectcoördinator PSI brachten wij een vervolg bezoek aan onze collega's in Swaziland.

Eerdere bezoeken vonden plaats in mei 2012 en september 2014.

Doel van het bezoek was met de Swazi collega's de voortgang van het OLDP (organisational leadership development programme) te bespreken.

Het programma is een co-productie van UNISON en v/h ABVAKABO FNV met de zusterbonden SWADNU en NAPSAWU (verpleegkundigen en overheid). Het drie jarig project is opgeknipt in twee delen. De eerste achttien maanden wordt het met financiering en onder verantwoordelijkheid van UNISON uitgevoerd, daarna zal ABVAKABO FNV het project overnemen.

Collega Nielsen nam deel aan het bezoek omdat VISION via PSI ook een project met deze bonden heeft lopen.

Ons bezoek van september 2014 alarmeerde ons vanwege de vertraging die was opgetreden in de uitvoering van de seminars. UNISON besloot daarop dat het project tot eind maart 2015 kon doorlopen en dat daarna op basis van een evaluatie en financiële verantwoording door hen besloten zou worden of het eerste projectdeel nog verder uitgevoerd zou kunnen gaan worden (alleen de eerste tranche van het bedrag dat de Engelsen hadden overgemaakt was besteed, ongeveer 40.000 euro). Een coördinatieoverleg in London begin maart 2015 bevestigde dat het project niet goed liep, mede vanwege onenigheid tussen de twee bonden en de uitvoerende organisatie IRALE (het scholing, researchinstituut van vakcentrale TUCOSWA).

In de tussentijd is met behulp van een externe mediator in februari 2015 door de drie partners: IRALE, SWADNU, NAPSAWU een evaluatie gehouden. Waarvan wij het schriftelijk verslag pas gemaïld kregen toen wij in Swaziland aankwamen.

De evaluatie heeft naar hun zeggen in die zin een doorbraak opgeleverd, dat de bonden onderkenden dat zij individuele tegenstellingen opzij moesten zetten in het belang van hun leden. Bovendien heeft in maart General Secretary Vincent Ncongwane van TUCOSWA, die bij het donoren overleg in London was, naar aanleiding van onze zorgen met de leiders van beide bonden gesproken. De samenstelling van het NCC¹ (national coordination committee) werd veranderd. De twee presidenten zijn eruit getreden waardoor de onderlinge sfeer verbeterde. De draad van uitvoering is toen weer opgepakt en in korte tijd zijn een aantal seminars georganiseerd.

Het bezoek

Voorafgaand aan onze reis naar Swaziland hadden wij maandag eerst nog een bespreking in Johannesburg met de PSI Regio coördinator Patrick Malagi en projectmedewerker Fambisa alsmede met Percy Masuku. Percy was tot voor kort de drijvende kracht achter IRALE, maar is daar vertrokken en hij werkt nu inmiddels voor PSI als project coördinator voor o.a. Zimbabwe. Percy kon ons nuttige informatie geven over IRALE en de bonden.

---

¹ NCC is een structuur die PSI gebruikt om in landen waar meerdere bonden aangesloten zijn bij PSI in een gezamenlijk overleg werken aan input aan en uitvoer van PSI beleid.

De situatie van IRALE is kritiek. Feitelijk werkt er niemand meer. De huur van het kantoortje wordt betaald door een bevriende Foundation. Binnen TUCOSWA wordt gediscussieerd over wat te doen met IRALE: opnemen als onderdeel van de federatie, zelfstandig door laten gaan of opheffen. Op basis van een benchmark van vergelijkbare instituten in Zuid Afrika, Namibië en Zimbabwe zal hopelijk in september een besluit worden genomen over de toekomst van IRALE.

Een mapping onderzoek door Fambisa van mogelijke andere Swazi-bonden die lid zouden kunnen worden van PSI heeft weinig concreets opgeleverd. Er zijn vier potentiële bonden: town council workers, water werkers, elektriciteit (is al aangesloten bij industrial) en hoger onderwijs. Alleen de waterwerkers hebben interesse getoond. Fambisa gaat nog met hen verder praten.

Bij aankomst in Manzini, dinsdagochtend, hebben wij eerst gezamenlijk een gesprek gehad met vertegenwoordigers van beider bonden, daarna apart met de bonden, met IRALE en TUSCOWA.

Wij hebben ook een uitgebreid gesprek gehad met EU-ambassadeur Bellomo, die ons uitvoerig gebriefd heeft over de politieke situatie in het land. Ook lichtte hij toe wat de EU zoal aan projecten financiert. Bemoedigend is dat de bonden ook een beroep kunnen doen op financiële en morele ondersteuning van de EU ambassade . General Secretary, Musa Mudli van NAPSAWU, was bij het gesprek aanwezig, waardoor er direct persoonlijk contact gelegd kon worden. Een succes voor de ambassadeur was de uitkomst van de ILO jaarvergadering van afgelopen juni in Genève. Vanwege klachten over het niet naleven van vakbondsrechten heeft de Swazi regering vakcentrale TUSCOWA eindelijk erkend.

Een poging van ons om de politieke gevangenen Mario Masuko en Maxwell Dlahmini te bezoeken kon helaas niet gerealiseerd worden.

Ondertussen is er door de regering een concurrerende bond opgezet SEIWU (swaziland economic improvement workers union). Een bond die volgens onze collega's geen leden heeft , maar wel een erkenning en een plaats in het overleg opeist (waren bijvoorbeeld observer bij de ILO) en als belangrijkste doelstelling heeft het verbinden van werkgevers en werknemers!

NAPSAWU vreest de voorgenomen privatiseringen van overheidsdiensten. Departementen worden omgezet in een soort parastatale organisatie , waarbij de aandelen bij de overheid blijven. Het gaat momenteel om de belastingdienst, luchthaven, landbouw en ambulance/ brandweer.

Als dit doorgaat dan vreest zij veel leden te verliezen, omdat zij ze dan niet meer morgen organiseren.

SDWANU organiseert in september en NAPSAWU in maart hun congres. Beide bonden gaven aan dat er veel belangstelling is om in het bestuur gekozen te worden. Voor elke positie zijn gegadigden. De huidige besturen vrezen dat er volgend jaar totaal nieuwe mensen kunnen zitten, waardoor de continuïteit van het project wederom in gevaar kan komen. Dit gebeurde namelijk ook bij de vorige verkiezingen van NAPSAWU toen het bestuur op de president na vervangen werd en het nieuwe bestuur zich niet gecommitteerd achtte aan de overeengekomen project overeenkomst.

Varia

De economie van Swaziland drijft op de productie van suikerriet. 55% ervan wordt geëxporteerd naar de EU. De productie van ethanol en elektriciteit is een belangrijk bijproduct van de suikerrietverbouw en draagt meer en meer bij aan de energiebehoefte van het land. Buiten de EU is Taiwan een belangrijke partner. Swaziland erkent als een van de weinige landen Taiwan, waardoor China geen rol speelt. China probeert tegenwoordig wel binnen te komen, maar dat is ook om onderstaande reden moeilijk voor ze. Het algemene investeringsklimaat is namelijk slecht. Een investeerder moet 25% aan de koning geven en 25 % aan de overheid. Daarna moeten er over de opbrengsten nog royalty's betaald worden. Geen buitenlandse investeerder, ook China niet, stapt hier op in.

Mark en ik hebben nog een apart gesprek met de penningmeesters van beider bonden en Thabo die tot voor kort bij IRALE werkte, om de financiën van de uitgevoerde seminars door te nemen. De verantwoording verloopt onbevredigend. UNISON heeft via de post een envelop met bonnetjes gekregen. Na het nodige gepuzzel wordt een deel van de uitgaven hiermee verantwoord. Een totaal overzicht ontbreekt en de gevolgde systematiek van rapporteren is ook niet eenduidig. Wel werd ter plekke een print van een externe audit overhandigd, waaruit zou moeten blijken dat de fondsen verantwoord zijn gebruikt.

Met Philip van SWADNU heb ik gesproken over de nog steeds lopende wens om tot een twinning over te gaan van het Groningse UMCG en het Swazi Hlathikhulu ziekenhuis . Hij wil dit ook graag. Afgesproken is dat de WIS-Groningen en geïnteresseerden in het UMCG contact gaan leggen met Philip (Nkosinathi Kunene) om tot concretisering te komen.

Conclusie

Voor ons is het plaatje van Swaziland verder ingekleurd. Het bezoek aan de EU-ambassadeur was zeer verhelderend.

Voor UNISON is nog absoluut niet helder of zij door gaan. Eerst zal met een gedegen financiële en inhoudelijke onderbouwing verantwoording moeten worden afgelegd over wat er precies de eerste achttien maanden van het project is uitgevoerd. Pas als daar uitsluitel over is komt een mogelijk vervolg vanuit FNV in beeld.

Wel gaat gewerkt worden aan de invulling van een twinning relatie tussen UMCG en het Swazi-ziekenhuis zodat contacten tussen leden in de zorg gelegd kunnen worden.

George de Roos , 1 juli 2015